

ประโภค ๑-๒ ปัญหา บาลีไวยากรณ์ สอบครั้งที่ ๒๙ วันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๘

๑. ອະໄວ້ຂໍ້ວ່າສມາສ ฯ ສມາສນັ້ນ ວ່າໂດຍກິຈແລະໂດຍຂຶ້ວ ມີເທົ່າໄຣ ฯ ອະໄຮບ້າງ ฯ (ເມື່ອ/ເມ)
๒. ອະໄຣ ຂຶ້ວຕັ້ງປຽບສມາສ ฯ ຕັ້ງປຽບສມາສນັ້ນ ມີເທົ່າໄຣ ฯ ອະໄຮບ້າງ ฯ ດາມຄໂຕ (ປຽບໂລ), ຖຸກ່າງສາຂາ ຈັດເປັນ
ອຍ່າງໄທ່ນ ฯ (ເມື່ອ/ເມ)
๓. ສມາສເຫັນໄຣ ຂຶ້ວວ່າພຸພພິທີສມາສ ฯ ແລະພຸພພິທີສມາສນັ້ນ ມີເທົ່າໄຣ ฯ ອະໄຮບ້າງ ฯ (ເມື່ອ/ເມ)
๔. ຈົບອາກຂໍ້ວ່າສມາສໃນຮູ່ປົວເຄະຫຼາກທີ່ຕ່ອງໄປນີ້
ກ. ສຖຸຫາ ເວົາ ດັນ ສຖຸຫາຮັນ ฯ
ຂ. ສມໂໂຈ ຈ ວິປລສນາ ຈ ສມຄາວິປລສນ ฯ
ຄ. ນ ອຣິໂຍ ອນຣິໂຍ ฯ
ໆ. ປາສາທສສ ອນໂຕ ອນໂຕປາສາທ ฯ
ງ. ວິໂຕ ຮາໂຄ ຍສມາ ໂສ ວິຕຣາໂຄ (ກິກຸ່າ) ฯ (ເມື່ອ/ເມ)
៥. ໃນໜາຕາທີ່ທີ່ມີປັຈຈັຍເທົ່າໄຣ ฯ ອະໄຮບ້າງ ฯ ຮາຊາທິໂກ, ມະຊຸມົມໂມ, ເມຮາວີ ລົງປ້ຈັຍອະໄຣ ฯ ໃນຕັ້ກົມືຕໄທ່ນ ฯ
(ເມື່ອ/ເມ)
ໆ. ໃນເສງໝູ້ຕັ້ກົມືຕ ມີປັຈຈັຍເທົ່າໄຣ ฯ ອະໄຮບ້າງ ฯ ພນຸ້ມືຢືນ, ອໂຍມຍໍ, ຈ້າໂຈ ລົງປ້ຈັຍອະໄຣ ฯ ໃນຕັ້ກົມືຕໄທ່ນ ฯ
(ເມື່ອ/ເມ)
໗. ໃນຕັ້ກົມືຕ ມີປັຈຈັຍເທົ່າໄຣ ฯ ອະໄຮບ້າງ ฯ ສາມເນໂຣ, ມາດໂໂຈ, ປຸ້ນໝູວາ ລົງປ້ຈັຍອະໄຣ ฯ ໃນຕັ້ກົມືຕໄທ່ນ
ໄທ່ນ ฯ (ເມື່ອ/ເມ)
໘. ໃນຕັ້ກົມືຕ ມີປັຈຈັຍເທົ່າໄຣ ฯ ອະໄຮບ້າງ ฯ ທສລນີໂຍ, ຈ້າໂຈ, ອາຍສມາ ລົງປ້ຈັຍອະໄຣ ฯ ໃນຕັ້ກົມືຕໄທ່ນ
ໄທ່ນ ฯ (ເມື່ອ/ເມ)

ให้เวลา ๓ ชั่วโมง.

ประโยชน์ ๑-๒
เฉลย บาลีไวยากรณ์
สอบครั้งที่ ๒๙ วันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๘

๑. **ตอบ** นามคัพท์ตั้งแต่ ๒ ขึ้นไป ท่านย่อเข้าเป็นบทเดียวกัน ชื่อว่าスマส ฯ
スマสโวโดยกิจ มี ๒ อย่าง คือ
- スマสที่ท่านลบวิภัตติเลี้ยงแล้ว เรียกว่า “ลุตスマส”,
スマสที่ท่านยังมีได้ลบวิภัตติ เรียกว่า “อลุตตุมามาส” ฯ
- スマสโวโดยชื่อ มี ๖ อย่าง คือ กมุมาตรฐาน, ทิด, ตปุปริโส, ทุนหโว, อพุยีภาโว, พหุพพิหิ ฯ
๒. **ตอบ** นามคัพท์มี อ วิภัตติเป็นตนในที่สุด ท่านย่อเข้าด้วยบทเบื้องปลาย ชื่อตับปุริสมามาส ฯ
ตับปุริสมามานั้น มี ๖ คือ ทุติยาตปุปริโส, ตติยาตปุปริโส, จตุตถีตปุปริโส, ปณุลมีตปุปริโส,
ฉวุจิตปุปริโส, สตุตมีตปุปริโส ฯ
- ความคโต (ปริโส) จัดเป็น ทุติยาตปุปริโส ฯ
รุกุฆสาขา จัดเป็น ฉวุจิตปุปริโส ฯ
๓. **ตอบ** สมasoอย่างหนึ่ง มีบทอื่นเป็นประ嫁 ชื่อว่าพหุพพิหิスマส ฯ
พหุพพิหิลามานั้น มี ๖ อย่าง คือ ทุติยาพหุพพิหิลามาส ๑ ตติยาพหุพพิหิลามาส ๑ จตุตถีพหุพพิหิ
スマส ๑ ปัญจมีพหุพพิหิลามาส ๑ ฉวุจีพหุพพิหิลามาส ๑ สตุตมีพหุพพิหิลามาส ๑ ฯ
๔. **ตอบ** ได้บอกชื่อスマสในรูปวิเคราะห์ ดังต่อไปนี้
- ก. ส�ุรา เอ瓦 ชន ស�ุราชන เป็นอวารณบุพบท กัมมารายスマส ฯ
ข. สมโโรา จ วิปสุสนา จ สมຄวิปสุสนา เป็นสมaha ทวนทวスマส ฯ
ค. น อริโย อนริโย เป็นอุกยตับปุริสมามาสบ้าง
ก. ปานาทสุ อนุโต อนุโตปานาท เป็นกัมมารายスマส มี ๖ เป็นบทหน้าบ้าง ฯ
ง. วิโต ราโค ยสุมา โส วีตราโค (กิกุข) เป็นนินปัญจมีพหุพพิหิลามาส ฯ
๕. **ตอบ** ในชาตาทิตต์ธิค มีปัจจัย ๓ ตัว คือ อิม อิย กิย ฯ
- ราชคหกิโภ ลง ณิก ปัจจัย, ในตรัตญาทิตต์ธิค ฯ
มชุณิโม ลง อิม ปัจจัย, ในชาตาทิตต์ธิค ฯ
เมหารี ลง วี ปัจจัย, ในทัตสัตติธิตต์ธิค ฯ
๖. **ตอบ** ในเลสูรูตต์ธิค มีปัจจัย ๔ ตัว คือ ตร ตม อิยิสุสก อิย อิภูร ฯ
- พนุธนียং ลง อីយ ปัจจัย, ในရွှေဏတ္ထိ ฯ
อโยมຍং ลง ມຍ ပုဂ္ဂန္တာ ปัจจัย, ในပါဂဒီတ္ထိ ฯ
ฉူໂ။ ลง ၃ ပုဂ္ဂန္တာ, ໃနပြုရနတ္ထိ ฯ

๗. ตอบ ในตัวลักษณะที่พิเศษ มีปัจจัย ๙ ตัว คือ **วี ส สี อิก อี ร วนุตุ มานุตุ ณ** ฯ

สามเณร ลง เสนอ ปัจจัย, ในโภคตต์ที่พิเศษ ฯ

มาครู ลง ณ ปัจจัย, ในราคานิพัทธ์ที่พิเศษ ฯ

นุญญา ลง วนุตุ ปัจจัย, ในตัวลักษณะที่พิเศษ ฯ

๘. ตอบ ในตัวลักษณะที่พิเศษ มีปัจจัย ๙ ตัว คือ **วี ส สี อิก อี ร วนุตุ มานุตุ ณ** ฯ

ทสสโน ลง อីយ ปัจจัย, ในฐานะตัวที่พิเศษ ฯ

ฉ្លូន ลง ទ ปัจจัย, ในปูรណตัวที่พิเศษ ฯ

ยายสุมา ลง มานุตุ ปัจจัย, ในตัวลักษณะที่พิเศษ ฯ

ให้เวลา ๓ ชั่วโมง.

ข้อแนะนำการตอบปัญหา

ในการเฉลยปัญหาไวยากรณ์นี้ ผู้เฉลยเลือกใช้รูปแบบ “การตอบแบบหวานคำถาม” กล่าวคือ การนำข้อความในคำถามมาเรียบเรียงเป็นประโยคคำตอบที่สมบูรณ์ เพื่อให้นักเรียนคุ้นเคยกับการเขียนตอบที่ชัดเจน สุภาพ และลดความผิดพลาดในการลือความหมาย ซึ่งเป็นรูปแบบที่นิยมใช้ในการสอบวัดผลรวม-บาลี สนามหลวง โดยมีหลักการจำง่าย ๆ คือ “ถามอย่างไร ตอบอย่างนั้น” และเมื่อถาม “จะ...” ให้ตอบ “ได้...”

ทั้งนี้ ไม่ควรใช้รูปแบบการตอบแบบเจาะจง (ตอบล้วน) เพราะจะทำให้คำตอบดูหัวน ไม่สุภาพ และลือความหมายไม่ชัดเจนว่ากำลังตอบในประเด็นใด ซึ่งอาจสร้างความลำบากให้แก่กรรมการในการพิจารณา คะแนนได้